

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarem letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVIN

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Premoženje verskih šol.

Dne 19. oktobra t. l. je pod št. IV. No. 15962/I. kr. banska uprava dravske banovine dostavila srezkomí načelstvu v D. Lendavi, v M. Soboti, kakti vsem krajevnim šol. odborom i upravitelstvom šol jako važen odlok ministra prosvete, (osnovno šol. oddelek O. n br. 14911/34. dne 30. sept. 1935), ki se nanaša na premoženje bivšij R. kat. šol v Slovenskoj krajini. Te odlok se glasi od reči do reči, kak sledi:

„Na predstayko kr. ban. uprave z dne 16. februarja 1934 IV. No 1458/2 v zadevi izvajanja določil § 39. zakona o narodnih šolah, to je zemljeknižnega prepisa nepremičnin bivšij rim. kat. in evangel. šol na šolske občine v Prekmurju je izdalo ministrstvo prosvete osnovnošolski oddelek pod O. n. br. 14911 34 z dne 30. sept. 1935 nastopno načelno tolmačenje:

Nepremičnine, ki so služile svoječasno v šolske namene verskih šol v Prekmurju, so lastnine verskih občin poedinih veroizpovedi (rimsko katoliških ali evangelskih) in ne morejo preiti v last šolskih občin brez pristanka teh veroizpovedi odnosno verskih občin, pa naj se kakorkoli tolmači besedilo § 30 zakona o narodnih šolah.

Ravnatoko ne tvorijo te nepremičnine servitute, ker niso služile sedanjim šolskim občinam preko 30 let, marveč so verske občine pred tem rokom po svojih organih reklamirale svoje lastninsko pravo.

Zato je edini izhod, da se šolske občine sporazumejo z verskimi občinami ter sprejmejo v najem nepremičnine, katere potrebujejo v šolske namene. O vsaki drugi določitvi odloča sodišče.

O tem obvestite vse krajevne šolske odbore in šolska upraviteljstva narodnih šol v srezu“.

Po pooblastilu bana, načelnik prosv. oddelka:

Josip Breznik, s. r.

Glavna naloga sv. Cerkve je včiti vse narode: „Idite i včite vse narode... oznanjite evangelij vsakšoj stvari...“ Iz toga evangelskoga načela sledi, da ma sv. Cerkve pravico do samostojnih šol šterešteč vrste, lüdske, srednje i višje. (C. J. C. 1373.) Te svoje pravice se je (sv. Cerkve) posluževala od Kristuša pa do najnovejšij časov po celom sveti. I če njoj kde zavolo drž. zakonov kratijo te pravice, se ne he nja vojskivati za nje z dostojnimi i pravičnimi sredstvi.

Bivši vogrski zakon je to pravico priznavao sv. Cerkvi v punoj meri. Zato so bile na Vogrskom državne, občinske i verske šole. Prvi dve je upravljala drž. šol. oblast. Verske šole pa je upravljala i zdržavala crk. oblast.

Verske šole so mele svojo popuno avtonomijo. Vse je ravnao škof i od škofa odebrana crk. šol. oblast. Vučitele je zbiralo kršč. lüstvo samo, imenüvao i potrdio ga je pa škof. „R. k. verske šole“ so mele svoje imanje, poslopja, učila, zemlo za vzdržavanje šol i vučitelja. Vse to je mirno teklo, dokeč je ne prišeo drugi šol. zakon.

Prevrat je prineseo R. k. šolam precejšnje smetlingo. — Novi šolski zakon kraljevine Jugoslavije jih već ne prizna; priznava samo državno šolstvo. Cerkve je zgubila svoje šole i šol. pravice. Kaj bo zdaj z imanjom bivšij šol? Ništerni so bili toga mišljenja, ka celo imanje morejo dobiti drž. narod. šole, oziroma njihovi lastniki, krajevni šol. odbori, drugi, ka so oni ne upravičeni na imanje R. k. šole. Težava je bila v tom, ka so „R. k. šole“ bile vsem španska ves, nišče, ne od leve, ne od desne se ne spoznao i zapopadno, kaj je to za „čebogara“. Tü so potom nastopili ništerni naši domači duhovniki, ki so celo stvar vzeli v roke i začnoli rešavati pravno stran imanja R. k. šol v Slov. krajini.

Za pošteno politiko.

Mi vsi znamo, da je naša država tak velka i tak bogata, da bi lahko vsi njeni prebivalci prav po gospocko živeli, samo če bi meli na vladnom mestu v Belgradi dobre i poštene gospodare. Vsi pa tüdi znamo, da se je pri nas že petnajst let, od začetka Jugoslavije pa vse do zdajšnjega časa, tak slabo gospodarilo i tak strašno zapravljalo, da je samo čüda boža, či se je vsa finančna i gospodarska zgradba naše države ešče nej spoj zrüšila. Za vse to, da smo mi dnes v takše nevole i teškoče prišli v našoj državi, so krivi vnogi naši ravniteli doma i v Belgradi, največ je pa tomi kriva zdajšnja centralistična ureditev države.

Ka je centralizem?

Centralizem je tam, gde ves pe nez iz cele države teče v edno samo kaso, nad šterov gospodari nikelko ministrov, lüdstvo pri tom niti reči nema ziniti.

Centralizem je tam, gde je samo en parlament, šteri se briga samo za velke pokrajine, posebno za takše, štere majo dosta poslancov ali visike gospode gde v Belgradi, za siromaške pokrajine i za kraje, gde je malo poslancov se pa malo, ali nikaj ne briga.

Centralizem je tam, gde država nastavlja vzgojite i vučitele, stariši pa nemajo pri tom nikše reči.

Centralizem mi vsi dobro poznamo, ar ga čütimo na svoji ramaj i na svojoj koži, poznamo ga zato, ar nas je na kodiško palico spravo.

Što je bio i je pri nas za centralizem?

Centralizem je bio v našoj državi zglasovani s poznano vidovdenskov ustavov leta 1921 i so za to ustavo glasovali naši slovenski Pucljovi i Žerjavovi poslanci, to je z ednov rečjov takzvani naši naprednjaški demokratski poslanci. Za to ustavo i za centralistično vreditev države so pa tej gospodje samo zato glasovali, ar so gledali samo za svoj hasek, ne pa za hasek slovenskoga lüdstva i slovenske zemle. Tej gospodje so dobro znali, da oni v Sloveniji, gde je vsi dobro poznamo, nikaj ne pomenijo zato, ka se je ogromna većina slovenskoga lüdstva vsikdar zbiralala okoli svojega poštenoga voditelja dr. Korošca i je zato vse pošteno slovensko lüdstvo vsigdar nastopalo proti tem gospodom. Tej gospodje so dobro znali, da doma proti voli poštene većine za svoje lastne dobičke nikaj ne do mogli dosegnoti, zato so bili za to, naj bo vsa oblast samo v Belgradi, gde se pač dosta ležej kaj za svoj lasten žep dosegne kak pa doma. Nego toga so tej gospodje v tistom časi našemi lüdstvi nej povedali, da bo centralizem samo njim v hasek, lüdstvi pa v škodo. Tej gospodje so v tistom časi vabili naše lüdstvo edni v demokratsko stranko, drugi, kak Puclj, v samostojno kmetijsko stranko, Benko pa pri nas v radikalno stranko. Vse te stranke so pa bile v tistom časi centralistične. Njihovi voditeli pri nas so dobro znali, ka je centralizem pa so vseedno za svoj hasek naše lüdstvo vabili v to nesrečo. Zato majo največ krivde za zdajšnje težke čase pri našem lüdstvi tisti gospodje, šteri so pripomogli k

Med glavnimi i najbolje delavnimi je bio g. dekan Jerič. Pravzaprav njemi ide vsa zasluga, da je rešo imanje R. k. šol. Na stotine spisov, izvornih dokazil je zbrao, hodo od najnižijh do najvišijh i dokazüvao, da je imanje R. k. šol cerkveno. Z imenovanim odlomkom je njegova borba dobila popuno zmago, sv. Cerkvi pa je rešo već milijonov vrednoga imanja. Zato je ščista razumlivo, zakojse ga je preganjalo od leve i od desne. Krščansko lüstvo njemi bo pa ostalo zahvalno... -nn.

tomi, da se je naša država centralistično vredila.

Mi smo proti centralizmu.

Slovensko lüdstvo, organizirano v bivšoj slovenskoj lüdskoj stranki, se je s svojim voditelom dr. Korošcom že od vsega začetka Jugoslavije borilo proti tem gospodom za avtonomijo. Naši nesebični voditeli so znali, da je naše lüdstvo pošteno i delavno, v ništerni drugi pokrajina naše države pa ne dajo dosta ne na poštenost, ne na delo, pa bi vseedno radi na drugi račun dobro živeli. Zato smo mi s svojim voditelom dr. Korošcom stalno zahtevali finančno i kulturno avtonomijo posamezni pokrajini i narodov v našoj državi. Država naj določi, kelko je dužna edna ali druga krajina plačati v skupno kaso za vojsko, žandarmerijo, pošto, železnice i drugo, ka bi bilo v državi skupno, ovači pa naj vsakša pokrajina s svojim premoženjom sama ravna. Če bodo prebivalci edne pokrajine bole delali i se bole skrbeli, već je davčna uprava njim odvzela i poslala v Belgrad, nazaj je pa strašno malo prišlo. V nekšoj statistiki smo cilo čteli, da je Slovenija v prvi 15 letaj plačala Belgradi 25 milijard dinarov, dobila je pa nazaj samo 11 milijard, vse drugo je pa indri ostalo. Zato smo mi vsigdar bili i smo proti centralizmu, zato ka je to za nas i naše gospodarstvo smrt. Od centralizma ma hasek samo Belgrad i tisti gospodje, šteri se okoli Belgrada süčejo, naše lüdstvo pa mora samo trpeti i delati vse samo za tiste ništerne gospode, pristaše centralizma.

Mi smo za pošteno politiko.

Mi smo za takšo politiko, štera v prvom redi gleda za hasek našega lüdstva, ne pa za hasek ništerni gospodov. Zato smo se znova zbrali vsi okrog našega voditelja dr. Korošca zdaj, gda se je ustanovila v Belgradi nova stranka, štera ma v svojem programu med drugim tüdi reči: „da trbe državno upravljanje tak vrediti, da se da posameznim krajom možnost, da svoje krajevne potrebe, upravne, gospodarske, finančne, kulturne i druge, sami vrejüjejo.“ Kak znano, po zdajšnji zakonski predpisaj smejo v državi obstojati samo velke stranke, štere so po celoj državi organizirane, zato se je ustanovila iz bivše Radikalne, Muslimanske i Slovenske ljudske stranke zdaj edna sama stranka, takzvana Jugoslovanska radikalna zajednica. Ta ma zdaj v svojem programu široke samouprave ali avtonomije posamezni pokrajini, ka je tüdi naš cil i program, zato je slovensko lüdstvo že do zdaj na vnogi sestankaj odobrilo novo borbo našega voditelja, da pridemo kem prle do finančne i kulturne avtonomije. Mi znamo, da bo naša rešitev samo v avtonomiji zato, ka je naše lüdstvo pošteno, delavno i skrbno, zato pa naj vživa tüdi sad svojij trüdov v zadovolnosti i veselji to lüdstvo samo, ne pa što drugi. Če se v lüdskoj nevoli eden stalno debeli, vsi drugi pa stradajo, te tam nega prave poštenosti i naše lüdstvo bo že znalo v pravom časi s takšov politikov pošteno obračunati.

Politični pregled.

Domača.

Ustanavljanje nove stranke v našoj krajini vnogim gospodom takše brige dela, da niti spati nemrejo. Tej gospodje vidijo, da se lüdstvo trumoma obrača od njij vkreji. Naše lüdstvo je namreč že telko razumno, da zna, da mora politični voditeo, šteri v istini dela za dobro lüdstva, meti nekši cil pred seov i za tistim cilom po ednoj poti naprej iti. Če pa lüdstvo vidi, da tisti, šteri bi rad bio politični voditeo, gleda samo na to, v kakši kaput je vlada oblečena, pa on včasi tüdi na sebe takši kaput obleče, te lüdstvo zna, da te gospod za sebe dela, ne za lüdstvo i takšemi gospodi hrbet obrne.

Mačkovski agitatori pri nas od fare do fare spitavlejo, ka bi lüdje kaj radi meli i njim po tom vse tisto včasi obečajo, či do prej Mačka volili. Tam kre meje obečavlejo našim lüdem, da bodo vse meje odpravljene, če bodo Mačka volili. To pa ne povejo, ka bi na to pravila Austrija ali Vogrska, če bi mačkovci samo tak, meni nikaj, tebi nikaj vse meje odpravili. Tam pri Sv. Jürji je en mačkovski agitator ednomi kmeti pravo, da nede već dugo s kravami orao, nego, da bodo zdaj, če mačkovci zmagajo vso gospodo vpregali za kola i plüg pa bodo od toga časa naprej gospoda vozila pa orala mesto živine. Pri tom je pozabo povedati, da je tüdi Maček gospod pa ešče cilo fiškališ, tak da bodo morali mačkovi agitatori po tom tüdi Mačka v plüg naprečiti.

Klub poslancov JRZ v Belgradi. Po zdajšnjem zasedanji parlamenta se je za vladu odločilo 174 poslancov. Zmed tej je vstopilo v radikalno zajednico 137 poslancov i so ustanovili poseben poslanski klub JRZ. V te klub je stopo tüdi poslanec Benko.

Komedija. To ka mačkovski agitatori našim lüdem vse vküp zo-

bečajo, to je že prava komedija. Tej agitatori majo v istini naše lüdi za tak strašno nore, da mislijo, da našemi človeki vsakšo bedastočo lahko povejo, pa bo naš človek vse vervao. Država, v šteroj nede gospode, ne žandarov, ne vojakov, ne dače, takšo državo lahko mačkovci na kamelo denejo pa jo za fašenek okoli kažejo, ne pa da jo našim lüdem obečavlejo. Te mačkovske agitacije so ravnotak zmešane, kak so bile zmešane ideje pokojnoga Radiča. Bog njemi dobro daj, vej njemi na ovom sveti nikaj božnoga ne želemo. Pokojni Radič je tüdi na ednom shodi, gde je lüdstvo bilo v svaji s svojim domačim plebanošom, kričao proti popom, papi i Cerkvi, v sosednoj fari je pa ravno procesija bila, tam je pa včasi neseo v procesiji najbolje debelo svečo pa rožnivenec v rokaj. Doma je predgao samostojno hrvatsko državo pa kričao proti Belgradi i proti Srbom, gda je pa v Belgrad prišeo, je pa pravo, da je centralizem najbolša oblika vladanja, Srbi so pa najbolje sposobni ministri. Vso to hrvaško politično komedijo bi pa zdaj radi mačkovski agitatori tüdi k nam prinesli.

Protiverski plašč. V istini je pa vse mačkovsko gibanje pri nas, kak smo že pisali, samo gibanje tisti lüdi, šteri so nasprotni veri pa Cerkvi. Če gledamo pri nas mačkovske agitatore, vidimo, da so to samo takši lüdje, šteri v cerkev ne hodijo, šteri od vere i duhovščine lepe reči ne vejo povedati, vnogi zmed njij so pa že po različni zaporaj već mesecov ali let presedeli. Že vnogo mačkovski agitatorov je nastopilo pri nas, nego niti ednoga smo do zdaj ne mogli videti, od šteroga bi mirne düše lahko pravili, da je te človek v istini pošten i nesebičen. Bog zna, ka bi si tej agitatori vse radi spravili na račun naše nespameti.

Zvü nešnja.

Ogromne težave ma taljanska vojska s tov pokrajinov. Ali nemajo vode pa trpijo strašno žejo pa vročino, če pa gde teče kakša voda, tam je pa v bližini vse puno divjih zverin. Poleg divjakov se morajo taljanski vojaki stalno boriti tudi z divjimi zverinami. Tekoče vodine so pune krokodilov, šteri napadajo tudi vojake. Po noči, gda bi si vojaki lahko malo počinoli, se plazijo okoli tigri, leopardi, hijene i druge krvoločne živali. Če vojaki zakurijo ogenj, te divjačina ne pride z bližino, nego te je palig vidijo Abesinci i strelajo na nje. Zato je neč čuda, če cele ladje betežni i do smrti zmantrani taljanski vojakov teden za tjeonom človek lahko vidi, kak se po morji vozijo nazaj proti domi. Abesinci so grtali zavolo Taljanov naravnost zbesnjeni. Taljanske vojake, štere zgrabijo, na najbolje grozoviti način pomorijo, tak da Abesinci skoro nikaj taljanski ujetnikov nemajo. Mislimo, da bo Taljane ta abesinska vojna strašno dosta koštala, kelko bodo meli od toga haskov, je pa drugo pitanje.

NEDELA.

Dvajsetitretja ned. po risalaj.

Evangelium sv. Mataja IX.

Vu onom vremeni: Gda bi gučao Jezus vnožini, ovo eden poglavnik je pristopo, i molo ga je govoreči: Gospodne, čij moja je zdaj mrla, ali hodi, i položi roko tvojo na njo, i živela bude. I gori stanovši Jezus, nasledivao je njega, i vučenicke njegovi. I ovo, žena vu krvavom otoki bodoča dvanajset let, pristopila je odzadaj, i doteknola se je krajine gvanta njegovoga. Ar je pravila vu sebi: či se doteknem samo gvanta njegovoga, zdrava bodem. Obrnovši se pa Jezus, i njo videvši, pravo je: vüpaž se čij: vera tvoja je tebe zdravo včiniła. I ozdravila je žena od one vöre. I gda bi zveglare, i vnožino smečeno, velo je: odstopite, ar je nej mrla deklička, nego spi. I osmijavali so se z njega. I gda bi vö vrženo bilo lüstvo, notri je šo, i prijač je njeno roko, i gori je stanola deklička. I vö je razišao te glas po vsoj tistoj zemli.

*

„A naše življenje je v nebesih.“

Ednomi dečkeci se je senjalo, ka je Bog odpravo iz toga sveta vse bridkosti. Več nikše bolezni, nikše nesreče, nikšega trpljenja, nikšega nereda. Vsi so bili zdravi, bogati, veseli, zadovoljni. Ah, kak lepi svet! Kakša blaženost!... Nadale je vido krasne ograde, lepo drevje, dišeče rože, nad vse dobro sadje... Samo prijetno leto, brezi velike vročine, brezi mraza i vetra. Ljudje so meli plače iz najlepšega marmorja, vse pozlačeno, z baršanom i svilom prevlečemo... Pa gospodar vsega toga je bio on! Meo je fino pripravleno piti pa jesti, vsefele zabave. Vidilo se njemu je, kak da bi njemu Bog pravo: Tü ne fali nikaj. Želeš pojedine? To maš! Želeš mužiko, igre, gledišče, kino, auto, aeroplan, dvorjenike? Samo povej, vse dobiš. — Oh, kak lepo je vse to! — Pa glej, dečkec se prebudi i vidi prazne roke, leseno hižičko, mrzlo sobo.

Či bi to, ka se je dečkeci senjalo, bila istina, bi naša zemla bila zaistino lepa. Bila bi zemelski raj. Ne nebeski. Nebesa, štera je Bog pripravil vsem tistim, ki držijo njegove zapovedi, so nepopisno lepša. Lepota, sreča i blaženstvo tam gori je takše, ka niedno človeško oko nikdar ne vidilo, niedno vüho nikdar čulo, niedno srce ne moglo čutiti.

Kak se naše duše prikažejo v nebesaj, včasik njim pridejo proti duše naših poznanih. O kakša radost za vse! Vidile bodo Angele i Marijo Devico. Poleg njenoga trona bodo stale pa njoj pravile: Tebi, o Marija, se mam zahvaliti za nebesa. Videti Marijo, se z njov pogovarjati, to so že nebesa. Ešče več. Največke plačilo i blaženstvo za zveličane pa je Bog. Gledajo ga, kakši je, od obličja do obličja. Vidijo presveto Trojico, vidijo Kristuša kak Odrašenika. Vse to so nebesa.

Tam bomo vživali isto blaženstvo kak Bog, isto bogastvo kak Bog. Pa vse to bomo vživali brezi straha, ka bi je zgubili. Nikdar nam je sfali. Vekomaj bo v obilnoj meri. — Tü na zemli smo ne nikdar gotovi, ka to, ka radi mammo, nam nebi kak bilo odvzeto. Dnes je človek bogat, vütro že siromak. Dnes je zdrav, vütro že betežen ali mrtev. Tam gori pa zmerom sreča, zmerom sladkosti.

Strašna noč.

Či ideš po Soboti, vidiš na več krajih na zidi sledeči napis: Voda 12. XI. 1925. Do višine, gde stoji to napisano, je segala voda. To je žalostna desetletnica.

Zavolo vnogoga deževja je Ledava ne mogla žreti vse vode. Zvün toga je prišlo dosta vode od Kučnice, tak da je vsa dolina od Ledave proti Puconcom bila pravo morje. Či bi skoz železniški nasip bilo več odprtini, bi voda šla naprej, tak je pa ne mogla. Zato je vdrła v mesto najprle za gradom, potom prek Lendavske ceste pri mosti. Kak besna je drla naprej po Maloj Kaniži proti bolnici i prek vrtov po dolini proti vili bivšega Martinišča.

Gojenci so ravno opravili obed. Kak po navadi, bi šli v učilnico v staroj šoli, pa so že ne mogli. Voda je od vseh strani prihajala. Vsi smo mislili, ka voda kak pride tak odide. Gledamo jo, šalimo se, posebno mali Miška iz Melinec ne ve, kaj bi od veselja delao. Je pač bliži Müre gori zrasedo. Med gojenci nastane prerekanje. Edni pravijo, da je Ledavo i cesto pretrgala, drugi pa, ka samo prek ide. K sreči se oglasi šalivi Miha: „Ej, deca, kaj se boste tü prepirali! Stavim tisto le bučo, da se bomo še v čolnih vozili kakor v Veneciji“.

Gospodje, videč nevarnost, dajo zapoved, naj se zabrani vodi pot v spodnje prostore i v obednico. Edni žagajo deske, drugi pribijajo, drugi pa nosijo ilovico. Edna skupina se vrže, da reši posodo i vse, ka je v kuhinji pa shrambi. Medtem voda strahotno narašča. Predstojniki dajo zapoved: Mali vsi gori v sobo, vekši pa rešujmo! Vsi so bogali, samo mali Miška ne. On je šteo dobiti korito ali kad, da bi se vozo. Nikaj je ne čuo, kak so ljudje od vseh krajev obvüpnno kričali i pomoč prosili. Ne njemu je šlo k srci, kak so krave mükale, svinje cvilile i kokoši se drle.

V ednoj maloj vöri je voda narasla nad pol metra. Gda smo vidili, ka je zaman vsaka obramba, smo mokri do pojasa odišli gori v sobo. Vse šale so minole. Nemi smo gledali skoz okna kak negda Noetova družina iz barke. Vse nas je prevzela ista skrb, najmre, kak dugo bo ešče voda naraščala. Odgovor so nam davali šumeči valovi. Gojenci so obračali svoje oči na predstojnike, da bi njim iz obraza čteli veliko skrb.

Pa ta skrb je zaistino velika. Kaj bomo jeli? Gde bo spalo 40 gojencov, či pa je soba mala, da se komaj gibljejo? Nega slame, ne odevala, samo goli pod. Ka bo, či voda teliko naraste, ka pride v sobo? Ali pa od spodaj pod sobov, gde je kuhinja, segne do stropa, zmoči cigeo, da se oboki zrúšijo? Rešiti se? Kam? Na milom sveti nikam inan kak poskakati v vodo i plavati. To bi pa samo neštetni znali. Pa kam plavati? Noč prihaja, voda šumi zmerom bole i strahotno narašča.

Prosveta.

Občni zbor prosvetne zveze v Mariboru.

V četrtek 7. novembra se je po dolgem času spet mogel vršiti občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru. Slovenska katoliška prosveta je bila kruto zatrtá dne 17. febr. 1933., ko je takratni ban dr. Marušič razpustil obe Prosvetni zvezi, v Mariboru in v Ljubljani, in vsa v njima včlanjena prosvetna društva širom Slovenije. S tem je bila zadana globoka rana slovenskemu narodu, ki čuti in misli katoliško, bil storjen zločin nad kulturo, ki je tako lepo vzrasla na fundamentih naših velikih mož Slomškega in Kreka.

Udarec je začutil ves narod in to tembolj, ker ga ni zadal kak tujec, o katerem bi se zdelo razumljivo, da sovraži lastni kulturni razvoj slovenskega ljudstva, temveč je prišel od slovenske roke, katere dolžnost bi bila, da brani in čuva to, kar si je narod skozi težke čase tujega gospodstva ohranil in pridobil. Pa so se morala prosvetna društva raziti in samo zato, ker so slonela na slovenski katoliški podlagi.

Tudi nas je zadel odlok o razpustitvi prosvetnih društev, ker so

Vsi stojimo kak nepremaklivi blede stebri. Mali trepečejo i komaj si zakrivlejo skuzne oči. „Oče naš, kateri si v nebesih... Zdrava Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami i blagoslovljen sad tvojega telesa Jezus — Ki je za nas krvavi pot potil — Sveta Marija Mati božja, prosí za nas grešnike zdaj in ob naši smrti uri. Amen...“

Lepo zbrano i pobožno, kak ešče nikdar, je vrela naša molitev prav iz srca. Istinski je pogovor: Što ne ve moliti, naj se poda na morje. Že smo na sredini čisla, že nam je ležej pri srci, gda nastane strahoviti sünek, vila se strese, kak da se podira, hato pa votlo šumenje. Vse to pod našimi nogami, v kuhinji, gde je voda podrla prečno steno. Vsem je glas zastao, oči vseh so se vprašujoče obrnile na predstojnika, da bi jim povedao, ka to pomeni. Mali so se pomirili, gda so čuli, ka voda v kuhinji meče v zid kište, starejši pa so slútili, ka mora biti nekaj drugo. Za čislom se zmolijo litanije lavretanske i vseh svecov.

Ka bo za večerjo? Vsa drva so odplavala. Pa ka bi nam tudi hasnila, či je pa v kuhinji 2 m. visoka voda. Spomnimo se, ka so kuharice rešile 5 kolačkov kruha „a kaj je to za te like?“ Tüdi smo ne mogli do njega. Mele so ga v svojoj sobi nad kapeлицov. Odpremo okno, prosimo kolačke, pa zaman. Ne segnemo. Človek pa je v sili iznajdliv. Od svojega stanovanja na naše okno dajo dugo desko, po šteroj se na grablah pripela prvi kolaček, zatem drugi, vseh pet. Hvala Bogi, se je čulo iz vseh vüst.

Dobro bi bilo kcoj par jabok. Te so v kleti. Što bo šo po nje? Nazadnje se oglasita veliki Miška iz Dokležovja pa Miha iz Trsta. Prvi je zrasedo pri Muri, drugi pa pri morji. Pa denok sta ne mogla napraviti tistih 20 m. do kleti, tak visoka i deroča je bila voda. Više pojasa mokriava prideta nazaj v sobo brez jabok. „Škodala!“ se je glasilo med vsemi. Pet kolačkov nam je Bog blagoslovo, kak negda v piščavi. Za prvo silo je bilo. Piti smo pač nikaj ne meli, čiravno nas je obdajalo malo morje.

Po večernoj molitvi se toplo priporočimo angelom čuvarom, nato pa spat. Vsaki si je kaj maloga poiskao za zglavnik, potem pa doli na trdi pod eden poleg drugoga. Predstojnik je celo noč ne zatšno svojih oči, čiravno so bile jako trüdne. Poleg prižgane sveče je sedo i čuvao nad svojimi dragimi gojenci.

Po toj strašnoj noči smo se drugo zajtro Bogi zahvalili, ka je ne bila ešče strašnejša. Na glad, žejo i trdo ležišče smo pozabili, gda je okrog 11 vüre prišla rešitev. Pioneerji iz Ptujia so nas v ladji zvozili do šole pri cerkvi. Zavolo povodni je pouk na gimnaziji za 10 dni ukinjene. Dijaki so odišli domo pripovedavat, kak je bilo v strašnoj noči. R. J.

morala prenehati delovati prosvetna društva, ki so se ustanovila na večih naših farah, da utrdijo slovensko katoliško zavest v našem ljudstvu, posebno v mladini in da naš posebni kulturni razvoj, ki se je začel zlasti od dr. Ivanocyja sem zavestno slovensko razvijati in že iskati stike z ono stranjo Mure, združiti s skupno slovensko prosveto in pridobi našem ljudstvu, česar še nima.

In slovenska ljudska prosveta je morala izginiti, narod ni smel pokazati svoje duševne sile. Zato je molčal in trpel in premišljal. Bil je pokoren krivici, da pomaga do zmage pravici.

Potem se je pa res zgodilo, da je zmagala pravica in letos 15. julija je bila Prosvetna zveza zopet upostavljena v Ljubljani in v Mariboru in obenem vsa ostala včlanjena društva.

Številna udeležba na občnem zboru Prosvetne zveze v Mariboru je pokazala, kako močna je katoliška prosvetna zavest med našim ljudstvom. Prišli so zastopniki prosvetnih društev iz raznih krajev, tudi naša društva so poslala svoje, čeprav smo precej oddaljeni od Maribora.

Občni zbor je otvoril predsednik dr. Josip Hohnjec in pozdravil vse zborujoče, posebej pa razne zastopnike.

Novi okrajni cestni odbor v Soboti.

Z bansko naredbo so razrešeni dozdašnji člani cestnoga odbora, na novo pa so imenovani: gosp. Ferdo Celec, predsednik občine M. Sobota okolica za načelnikovoga namestnika i odbornika, za odbornike pa gg.: Franc Bajlec, odvetniški koncipient v Soboti; Franc Kerec, šef borze dela v Soboti; Jožef Vukan, posestnik na Tišini; Drago Džuban, šol. upravitelj v Križevcih; Karol Vaš, posestnik v Selu; Štefan Sinič, posestnik v Kupšincih; Aleksander Palatin, posestnik v Pečarovcih; Franc Števanec, gostilničar v Šalovcih; Matija Kočar, posestnik v Skakovcih; Štefan Lazar, posestnik v Stanjevcih; Emerik Cesar, posestnik v Markovcih; Fran Mekiš, gostilničar v Nuskovi; Avgust Lovenjak, posestnik na Cankovi; Karol Gomboši (Petrov), posestnik v Šalamencih. Dozdašnja odbornika Štefan Slavič, posestnik v Martjancih i Jožef Smodiš, posetnik v Gornjih Petrovcih, ostaneta še nadalje v svojoj funkciji. Načelnik cestnoga odbora je po zakoni predsednik občine na sedeži okraja, zdaj Ferdinand Hartner, industrijalec, veleposestnik i predsednik občine v Soboti.

Po katoličanskem sveti.

Hrvatska. Društvo sv. Jeromina.

Ka je za nas Slovence Mohorjeva družba, to je za Hrvate društvo sv. Jeronima. Pred kratkim je začnolо društvo razpošilati knjige. Zdaj že 66. leto širi dober tisk med Hrvati. Na sto jezer knjig letos razpošle po Hrvaskoj i Hrvatoma, ki prebivlejo v tujini. Knjige so jako lepe i sodobne, pisane v krščanskem duhi. — Kak po celom sveti, se tüdi katoličani na Hrvatskom zavedajo, kakša velesila je ravno tisk. Tüdi za narode vala pogovor: „Povej mi, s kom občuješ, i povem ti, što si.“ Kakši tisk prevladuje v narodi, takše je navadno ljudstvo!

Japonska. Katoličani na Japonskom. Joponska ma 90.000 katoličanov. Katoličanskih far je 230 z 255 duhovniki. Središče katoličanstva na Japonskom je v Nagasakiji. Zadnje čase je prestopilo v katoličansko vero vno go japonskih plemičov i znanstvenih politikov. Nedavno je prestopo v katoličansko vero tajnik japonskoga poslanika v Berlini. Zdaj se je vrno nazaj v svojo domovino na Japonsko i se nameno, da bo začno izdavat katoličanske novine.

Bili sta odposlani dve brzojavki v Belgrad, ena Nj. V. knezu namestniku Pavlu in druga častnemu predsedniku dr. Korošču.

Predsednik g. dr. Hohnjec se je v svojem govoru spomnil onih črnih dni, ki jih je morala doživeti slovenska katoliška prosveta, ko je brutalna sila iz svojih političnih strankarskih nagibov položila svojo težko roko na našo kulturo, ki so jo hoteli uničiti, da bi na njenih razvalinah postavili svojo politično stavbo. Pa je prišla letošnja kresna noč in z njo je zasijala svoboda, kmalu nato pa vstala slovenska prosveta.

V drugem delu govora se je g. predsednik ozrl naprej. Ko smo zopet svobodni, moramo na delo, našo ljudsko prosveto moramo rešiti vseh svobodomiselnih, marksističnih in komunističnih navlak in fraz, strupenih laži in škodljivih zmot, s katerimi so krmili naš narod v času, ko prava resnica ni smela na dan. Posebno pozornost moramo obrniti na mladino in narod. In takšna prosveta je v resnici rodoljubna in državotvorna.

Sledila so druga poročila in nato volitve. Za predsednika je bil ponovno izvoljen bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec.

Zverinski vmor.

S količom po glavi, da so možgani vö spadnoli.

Ne redko se zgodi, da človek v svoji besnosti napadne drugoga človeka i ga na nečloveški način konča. Ali kaj takšega, kak se je zgodilo v nedelo noč v lendavski gorici, v ogradi g. Drvariča, ne pišejo novine že dugo časa.

Kak blisk se je raznesel v ponedeljek zajtra po vsi Lendavi i po vsi okolici glas od strašnega dela, ki je vzelo življenje zakonski mož Kepe Jožefi iz Gaberja. Pokojni je v nedelo odvečara šo v svoje gorice i je v pivnici popivao. Stara navada, ki se v lendavski gorici ponavlja nedelo za nedelov, den za dnevom. V gorice je šo sam, pomali pa so prišli v klet tudi njegov svak Turula Ferenc, i opet za nekaj časa Vaš Janoš, puc iz Gaberja, Katarina, žena od pokojnoga i Hozjan Janoš, doma iz Polane, v dugoveški gorici oženjeni. Nekaj časa so vkup pili, nato pa je Turula šo domou, ovi so pa šli v gorice i so tam delali načrt kak bi Jožefa vmorili. Ob pol šestih večer se je Jožef pomali napoto proti domi. Včas prek poti je Drvaričov ogradi i po tom je šteo iti. Ne pa šče prišeo sto metrov daleč, že dobi vdarec s količom i brez reči spadne.

Gda so ljudje zajtra varali mrtvoga i dva količa poleg, so taki začnoli sklepati, da sta dva mogla biti poleg. Vgibali so, što bi mogeo biti takša zverina. Taki so tudi spadnole reči na Vaš Janoša, puca iz Gaberja, da on ma prste poleg, i žena pokojnoga. Cela ves Gaberje najpre zna, da žena pokojnoga ne trpela i da je bole za drugimi moškami gledala. Med temi je tudi puc. Lendavski orožniki so bili taki na deli. V prvom hipi so stali pred ugankov, taki so pa tudi začnoli sumiti pokojnoga ženo i istočasno so šle sledi tudi k Hozjani, ki je bio odvečara v gorici. Prijali so ženo i Vaša i jiva prignali v ponedeljek večer že v Lendavo, gde so jiva zaprli, zednim pa so prijali tudi Hozjana iz goric i Sečkar Štefana, mladenca 20 let tudi iz goric. Sečkar je taki vse priznao, za njim tudi Hozjan. V tork zajtra so je pa gonili na kraj vmora, gde je tudi Vaš nikelko priznao, žena pa vse tajila.

Kak je prišlo do vmora? Žena vmorjenoga, Katarina je mela znanje z Vašom. Dece z možom ne mela, pač pa nekelko imanja. Mogoče je puci dišalo to imanje. Mogoče je mislo tudi na to, da bi si on vzeo Katarino, če moža bujejo, čeravno je sam tudi oženjeni. No, žena Katarina je Vaša nagovarjala, naj pač moža spravi na drugi svet. Puc je zato zadnje dni pred vmorom nagovarjal

Hozjana, naj on včini te strašni poseo. Oblubo njemu je 2000 Din, če ga vmori. Hozjan je pa to povedao pali mladomi Sečkari i ga nagovarjal, da bi oba to včino. Vsakši dobi 1000 Din. V nedelo so se vsi zešli v gorici, gde je tudi puc nagovarjal Sečkara i tak se je dao pogovoriti. Sklenili so, da ga počakajo večer, gda de šo domou i ga s količi zatučejo.

Nesrečna vöra. Ob pol šestih je pokojni Kepe Jožef zaklepal klet, gde je sam bio notri. Hozjan i Sečkar sta ga pa čakala s količi v Drvaričovom ogradi. Jožef se napoto po tom ogradi, neznajoč, ka ga čaka. Puc je šou pa za njim, šo mimo njega, taki za njim pa sta prišla oniva s količi i Sečkar ga je po dogovori prvi vdaro dvakrat. Gda je Jožef brez reči spadno, ga je pa Hozjan na tleh tukeo, da njemu je glavo ščista razbio. Nato so vsi pobegnili.

Nekaj ešče kcoj: Sečkarov Štefan je okoli pol dveh prišeo v edno klet v dugoveških goricah, gde so žgali žganico. Bio je ves bleđi, kak stena. Pitao je, keliko je vöra. Gda so njemu povedali, da poldve po polnoči, se je začüdo „ne več? Mislo sam, da je že pet.“ Strašno težko je teda čakao jutra, ka bo. Začno je kartati z ovimi, pa kak da ne bi znao, ka drži v rokaj. Ves je bio zmešani. Nato je brat prišeo po njega i je odišeo.

Žena Katarina je puci dala vajat, naj bi moža obesili gde v kleti, da bi zgledalo kak da bi se sam obesol, ali pa naj bi ga zadavili, je nagovarjala, i ga vrgli gde v jarek, rekši, ka je pijan bio i notri spadno.

Že leta 1918. pa je žena nagovorila nekšega dečka iz Kapce, da je s flobertov strelo njenoga moža skozi okno, gda je te sedo za stolom. Krogla njemu je oko vö spustila i v vüstaj ostanola, ne ga pa bujla. Dečko je potem pobegno v Brazilijo, žena pa se tudi dugo potepala okoli.

Vmorjeni Kepe Jožef je bio star 52 leti, Madžar, tudi nagle nature. K meši ne hodo, pri spovedi že prej več let ne bio, pio je rad i tak ta živo. Bio je delaven na železniškoj progi.

Sprevod je bio v tork ob pol štrtoj. Ljudi se je telko zbralo z vseh krajev, kak nikdar ob navadnom sprevodi.

Krščenik! Ali ti te dogodek ne očivesen zgled, kama pride človek, gda Boga zavrže?

Prosvetna društva naj skrbijo s posebnimi predavanji, da mladina spozna življenje, njegove lepote in tudi nevarnosti, ki lahko privedejo do prepada. Iz šole naj stopi mladenič ali mladenka v društvo, učenje ne sme prenehati nikoli. Društvo mora vzgajati v zvezi s cerkvijo in domom, v ljubezni do farne cerkve, do farne edinice in do rojstnega doma in domovine v globoki katoliški zavesti. In če gre tak mladenič ali mladenka na tuje, ker tako silijo težke razmere doma, vztraja mnogo lažje v dobrem v zvestobi do vsega, kar si je privzogojil ali privzogojila v društvu. In trojna vez veže take na domovino: farna cerkev, očetni dom in društvo.

Poleg tega je treba dograditi kulturo naše vasi. Kar že imamo, mora ostati, le izpopolniti je treba. Naša katoliška kmečka kultura mora rasti, mora postati trdna in samosvoja, da nam ne bo nihče mogel hoditi prodajat kake naprednjaške, marksistične ideje. Ko je spet zasijala svoboda, prosvetna društva na delo! Kjer jih še ni, jih ustanovite! Vem, da je v vsaki fari nekaj dobrih fantov in deklet, ki se bodo radi žrtvovali za delo v društvu za svojo in drugih korist in napredek. Obrnite se do naših katoliških akademikov, ti vam bodo radi pomagali in svetovali.

Prosvetna društva, naše ljudstvo čaka na vaše poslanstvo.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Na podporo naših listov sta poslala 11 Din. Horvat Alojz i žena iz Francije. Doma sta v Kuprivniki. Bog plačaj.

Gederovci. Obiskao nas je častiti misijonski brat Herman Edšidt iz Celja, naš rojak. Müdio se je pri svojem brati. Štefani, ki je obhajao 60 letnico i komi se dosta ma zahvaliti pri svojem redovniškom pozvanji. Sv. mešo so nam služili dva dni g. Klekl Jožef, ki so z č. bratom prišli na svoj dom.

Žizki. Obiskali so nas č. mati provincijalka šolskih sester, s. Toplak Romana i pohodili pri tej priliki tudi starico Kotnjek Marijo, mater pokojnoga Cigan Matjaša, šteriva sta svojo vrednost po smrti matere dala na Dom sv. Frančiška.

Banova podpora muzejskomu društvu. Kralavska banska uprava je podelila našemu muzejskomu društvu v Soboti podporo v zneski 3000 Din, štera vsota je že izplačana.

10.000 Din za gimnazijo. G. ban dr. Natlačen je podelo za zdržavanje petoga razreda gimnazije v Soboti podporo v višini 10.000 Din, za kar se g. bani prisrčno zahvaljujemo.

Črensovci. V nedelo dne 3. novembra t. l. je igrala dekliška Marijina družba iz Črensovec v Našem domi igro „Roka božja“. Igra je bila lepa i za današnji čas ravno primerna i škoda, da je ne bilo večšega obiska. Vse igralke so vloge lepo rešile. Neprekoslivo pa je nastopila „Kristinica“, v osebi Godine Cilike, ki je igrala tak, da so v nogim privrele skuze iz oči. Čestitamo!

Turnišče. Jako nelepo so se oponašali neštérni naši dečki na vse-svecovo večer na cintori. Pijani so prišli i tam na grobovih jako neslane šale zbijali. Celo mrtve so zazavali iz grobov. Grdo, prostaško delo je to. Vse obsodbe vredno.

Črensovci. Dne 6. i 7. novembra se je vršo v Maribori tečaj Prosvetne zveze, ki je bio namenjeni širjenji krščanskoga tiska. Tečaja se je vdeležilo 35 dečkov, zastopnikov prosvetnih društev, iz vseh krajev naše banovine. Iz našega sreza so se tečaja vdeležili trije. Na tečaji se je predavalo o zgodovini papira, tiska ino časopisja, o dopisništvu i širjenji krščanskoga tiska. Tečajniki so si ogledali tudi tiskarno sv. Cirila.

Beltinci. Senje dne 5. nov. tak zvano Imrehercovo i zadnje v tom leti je bilo srednje obiskano. Živine bilo prigna dosta, a küpcov malo. Cene so bile od 1 Din do 2-75 Din največ. Vse slabe proti kmečkim potrebčinam, štere so se precizdignole.

Dijaško polje.

Tebi, ki si mlad, iz oči v oči.

Na Kristusa moraš misliti kot na nekoga, ki na svetu živi — ta trenutek živi — in ki te je izmed tisočero drugih izvozil: Kajti Kristusa poznati se pravi biti od Njega že izvoljen.

Na Kristusa moraš misliti kot na edinega prijatelja, čigar pogled je prodrl do tvojega najskritejšega življenja, do globin, ki so nedostopne za slehernu ustvarjeno bitje — in nemara tebi samemu nedojemljive.

Vpogled ima vate, v takega, kakršen si: Svetnika pozna, od vseh drugih svetnikov različnega, čigar zametek nosiš v sebi in ki bi ga On utešil, poslušujoč se tega, kar je v tebi najboljšo in najslabšo, ako se ti njegovi ljubezni upiral ne bi.

V tem uporu proti neprestanemu Kristusovemu delovanju za tvoje odrešenje bo težišče tvoje življenske drame.

Ti to delovanje v sebi trajno prekinjaš, On ga pa vedno na novo upostavlja.

Ne terja od tebe le kaj malega. Jemlje sicer, kar Mu daješ; toda imeli hoče vse.

Dobro veš, kaj hoče od tebe: tvojo slabo stran, skrito razpoko, ki jo je treba zadelati. Je to zahteva, ki se edino tebe tiče. Naj si bo težak ali lahek tvoj križ, po tebi je umerjen

M. Sobota. Dozdajšnji upraviteo bolnice v Soboti g. Šušteršič Jožef je dobo upraviteljsko mesto v Celji. Mesto upravitela bolnice v Soboti je razpisano i majo pravico prositi za to mesto uradniki bolnice, šteri majo že 10 let službe.

Brezovica. Ka mislite, ka smo mi na najzadnjem mestu? Ne smo. Pri nas je velki promet, podnevi i ponoči. Tem ponočnim najbolje dišijo kokoši, kukorca z kukurčnjaka, pa ka njim do rok pride, tudi zavci odidejo, pa nej po štiraj nogaj, liki po dvema, tak se je zadnji čas godilo. Tak majo tej ponočni bolše življenje, kak ki podnevi delajo.

Če bi Vam što pravo, da Vam da 3000, 9000, 12000 ali 18000 dinarov, bi ga jako poslušali i ga pitali, kak je to mogoče. Mi Vam zagotovimo, da Vam „Karitas“ da omenjene i še druge zneske. Samo poslušajte, kak? zavarte se pri njoj. Pri njoj se lahko zavarte na stara leta. Lehko zavartete pri njoj herbijo svoje dece. Lehko pa zavartete pri njoj sebe i domače za slučaj smrti. Nikelko let bode plačivali šumo, štero lejo sami določite, i kda preteče določena doba, ali v slučaj smrti, Vam „Karitas“ izplača določeno šumo. Pri „Karitas“ je več jezero ljudi zavaranij i med njimi nega niednoga, šteromi bi bio žao. Vsakši je zadovolen, ar zna, ka je „Karitas“ edna najboljših zavarovalnic. Obrnite se na zastopnike.

Trgatev i koline, tak se čte po reklamni vabilaj, štera so izobešana tudi po naši vesnici. Zaistino „trgatev“ i „koline“, gda se dečki med sebov svadijo, se vlačijo i si obleko s sebe trgajo, pa šče zasmicajo i kolejo. Zaistino koline. Pa to v današnjem časi, gda se svet že za tak čednoga drži. Edino Kristušov navuk napravi iz živali zaistino človeka, ovak pa ostane šče hujši.

Kmetijska šola v Rakičani ima na prodaj lepa sadna drevesca (cepike) jabuk, gruš i črešenj po ceni Din 7.— za komad. Poestnikom se priporoča, da zasadijo že zdaj v jeseni čimveč sadnoga drevja, ar je sadjarstvo ona kmetijska panoga, ki je pri današnjih prilikah še najbolje dobičkanosna. Praksa je tudi pokazala, da je v tükajšnjih krajih jesensko sajenje boljše kak spomladansko.

Sobota. Martinišče obhaja dnes god svojega patrona sv. Martina. Ob 1/2 11 vöri bo predga, nato pa slovesna popevana sv. meša. Popoldnevi ob 3 vöri bodo večernice, nato pa v zavodnoj dvoranilepa igra: „Kdor išče, najde“.

Premeščen je po službenoj potrebi za profesora na gimnazijo v Celje dozdajšnji ravnateo sobočke gimnazije dr. Pavel Strmšek. Od Slovenske krajine je več stvari pisao i tak širšo javnost z njov seznanjao. Ka je kaj doboga napravo za nas, naj njemu Bog povrne. Na novom mestu njemu želimo vnogo uspeha pri včenji i pri pravo vzgoji mladine. — **Istotak** je premeščen s sobočke gimnazije suplent Mušič Rudolf v Nikšić v Črnoj gori. V časi petletnoga službovanja v Soboti je marsikaj napravio. Naj se na novom mestu dobro počuti.

in od vseh drugih različen.

Njegovo prijateljstvo naj ravna tvoje zadržanje v najneznatnejših življenskih prilikah. Ne poskušaj brez Njega reševati nobenega vprašanja, niti bežnega ne. Sicer pa za kristjana ni ničesar, kar bi bilo bežno: vse postavlja na tehtnico njegovo večnost.

Dal ti bo jasno zavest o tem, kar si: neumrjoča duša, ne sama zase, temveč v bližini mnogih drugih duš, do katerih imaš moč za zlo in za dobro. Ko se v tebi milost gubi, medli tudi v mnogih drugih, ki so imeli oporo v tebi.

Če si Kristusov prijatelj, se mnogi ob tem ognju ogrevajo in v tej luči razgledujejo. Tema greha v tebi bi oslepila te, ki si jim zdaj luč. In oni dan, ko ne boš več vroč od ljubezni, bodo mnogi umirali od mraza.

Ne boj se, da si obsojen na spanje, če si Kristusov. Kristus te stori budnejšega od vseh tvojih vrstnikov. On hoče, da držiš svoje srce močno v svojih rokah, da naj strasti nimajo na uzdi tebe, temveč ti nje, te čudovite hrskajoče in obrzdane konje.

Krščanstvo ni sestav omejitev, zadržkov in prepovedi. Če bi bilo to, bi v njem mlado srce, ki živi, ne našlo hrane zase in ne moglo odriniti na globoko.

Krščanstvo vabi k popolni ljubezni in stavi pred oči sveta največje tveganje: tveganje nepridržane podaritve.

Nato je bilo danih in sprejetih več predlogov:

1. Člani prosvetnih društev naj javno in zasebno opravljajo molitve za beatifikacijo velikega narodnega prosvetitelja škofa Slomškega, obenem se naj tudi udeležujejo in prirejajo izvincerkvene slovesnosti v ta namen.

2. Dela naj se na to, da se uvede v vse šole vsako leto Slomškova ura, vsa društva pa naj vsako leto proslavijo Slomškov dan.

3. Za glasilo Prosvetne zveze so izbrali „Naš dom“.

4. Društveni praznik prosvetnih društev naj se praznuje praznik Kristusa Kralja in sv. Cirila in Metoda dan.

5. Mnogo razpravljanja je bilo o ljudskih igrah in končen sklep, da se naj odstranijo vse neprimerne igre z ljudskih odrov in predvajajo naj se igre, ki morejo npravno in vzgojno vplivati.

6. Člani prosvetnih društev, ki so včlanjeni v Prosvetno zvezo, morejo biti le taki, ki izpolnjujejo svoje verske dolžnosti.

Nato je predsednik pozval vse na novo delo, ki so ga začrtali zborovalci, in zaključil občni zbor. —

Slovenska krajina potrebuje še posebnega katoliškega prosvetnega dela. Pomislimo samo, koliko naše mladine gre leto za letom v tujino, kjer je izpostavljena premnogim nevarnostim, posebno še hitro podleže, če je neizkušena in nepoučena.

Pismo po smrti.

Odhitel si, ljubi Andrejček Zrim, v 14. letu mladosti za Gvidonom Fontgalandskim. Poprej si se še poslovlil od kipa One, ki si jo tako otroško častil, in od Njega v sv. Evharistiji, ki si ga tako otroško ljubil. Nad eno uro si namreč preklečal tistega dne po polnoči v molitvi v kapelici dijaškega doma „Martinišče“ v Murski Soboti, četrto ure nato ob pol 4 uri zjutraj pa je Tvoja duša kot beli golob že plavala in hitela v rajske višave, da se pridruži angelčkom, rajajočim in prepevajočim okrog nebeske rožnive Kraljice, in da hodi za Jagnjetom, kamorkoli gre pojoč pesem, ki je drugi ne morejo peti... Mudilo se Ti je! Rad bi že namreč brž videl, kako častijo Kraljico rožnive v nebesih, rad bi že klečal pred prestolom Kralja Kristusa, rad bi obhajal Vseh Svetih dan že med svetniki. Kaj ne, da je tam lepo, kjer se vse trpljenje tega sveta ne da primerjati s slavo, ki se v nebesih razodene nad človekom, da se tudi najmanj niti slutiti ne da, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo in mu služijo? Lani si ob tem času še krasil in gledal grobove, letos so drugi Tvojega!... Pripravljen si bil na vse to, slišal si najbrž nebeski poziv, ker si nekatere stvari že naprej določil. Meni si celo še nekaj dni pred smrtjo v barvah napravil za spomin sliko svoje ljubljene nebeske Gospe. Ona s svojim Sinom je sedaj Tvoje plačilo... Po opravih v Soboti sem prišel rad skoraj vsakokrat tudi v sal. dijaški dom, da sem videl študirajoče znanke; vedno si veselo prihital k meni, svojemu nekdanjemu katehetu, in če sem slučajno želel v kapelici tudi maševati, si mi takoj vse potrebno pripravil, kajti opravila v svetišču so bila sploh Tvoje največje veselje. — Hotel sem biti med spremljevalci v Tvoji mrtvaški procesiji tudi telesno, a ni bilo mogoče, toda v duhu sem bil navzoč. Ob priliki zato obiščem grob Tvoje zemeljske zapuščine. Andrejček, prosi tam, da se vidimo nekoč veselo!

Pripis. V imenu žalojočih starišev preminulega Andrejčka se na tem mestu tudi vsem udeležencem pogreba najiskrenejše zahvalim za udeležbo in zadnje spremstvo, posebej pa še preč. duhovščini z g. ravnateljem in prof. dr. Kelencom na čelu, ki je vodil pogrebno svečanost ter se s krasnimi in v srce vseh segajočimi besedami poslovlil od dobrega „Draška“. Prav tako iskrena zahvala celemu spošt. profesorskemu zboru, ki se je z vsem dijaštvom udeležil pogreba, g. profesorju Hvali za sočutni in sožalni govor ob grobu ter tudi dijaku, sošolcu pokojnega za ganljivo slovo. Zahvala tisočera vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tako impozantnemu pogrebu, ki ga edino lahko ima mož — velikan, človek — svetnik. Posebno zahvalo zaslužijo tudi oni, ki so se iz Andrejkove domovine v tako slabem vremenu in z lepimi venci obloženi potrudili

Srce in glava.

Ko je hodil Kristus s svojimi učenci po svetu, je prišel nekega popoldne na kraj Judeje, da bi tam prebil čas popoldanske vročine in se odpočil. Juda Iškarijot, ki je bil velik debater (ali „rad se je štukao“), se je spustil v debato z ostalimi apostoli. In sicer je trdil, da nima nobeden izmed njih tako velikega srca kakor on.

Učenik se je bil umaknil k premljevanju in molitvi v bližnji gaj. Ko sliši tja debatiranje, se vrne k učencem, da bi ljubeznivo opozoril Juda na neolikanost in nadlego, ki jo povzroča s svojo trditvijo in na ta način krati spanje počitka potrebnim. Kajti treba je bilo iti po svetu in oznanjati božji Evangelij vsem narodom.

„Učenik!“ mu pravi Juda. „Ti, ki y modrosti vse prekašaš, bodi sodnik v našem sporu. Ali ni res, da imam jaz večje srce kakor vsak drug učenec?“ „Dragi Juda“, mu odgovori Jezus in se ljubeznivo, a žalostno nasmehne — „povedal ti bom ob bolj ugodni priliki, ali imaš preveč ali premalo srca.“

Vsi so umolkili z Judom vred,

Kak se je bogataš navčlo moliti.

Bogatec pride h g. plivanoši, ka bi se spovedao.

„Ali znaš moliti?“, pitajo g. plivanoš. — „Moliti ne vem“, odgovori bogataš, i sram ga je bilo. „Pa zakaj se nejsi navčlo moliti?“ pitajo dele g. plivanoš. — „Vörte mi, gospod plivanoš, da sam si dosta glavo tro z molitvijov, pa vse zabada, nikaj mi nej ostalo v glavi. Vido sam, ka je ves moj trüd zabada pa sam se nej dele včiu.“

Gospod plivanoš so bili žalostni s takšim odgovorom. Nekaj si mislijo pa pravijo: „Ali bar znaš kaj šteti, ali pisati?“ — „Nej, tüdi toga nevem, gospod“, odgovori bogatec. „Pa kak si zapomniš ljudij, ki so ti kaj dužni?“ „O, to je pa lejko, vej je to moje vsagdenešnje delo, v šterom sem vučeni kak malo što,“ odgovori bogataš ponosno. „Dobro, če je tak kaj praviš, ščem te spovedati in za pokoro ti naložim, da odzdaj posodiš svoje peneze na obresti samo takšim ljudem, štere ti jaz pošlem.“

Bogataš, zadovoljen s takšov pokorov, se lepo poslovi od g. plivanoša in odide.

Za par dni pride k bogataši neznan človek, šteroga pošlejo g. plivanoš z naročilom, kak naj od njega peneze na posodo dobi.

„Falen bodi Jezus Kristuš!“ pozdravi neznan človek bogataša: „Na veke, amen“, odzdravi bogataš. — „Ka dobroga ste mi prinesli?“ „Poslali so me vaš g. plivanoš, da bi mi na njegovo reč posodili jezero dinarov.“ „Ja, kak vam pa je ime?“ pita bogataš. — „Meni se pravi: „Oča naš“, odgovori neznanec. „Hm, oča naš“, se čudi bogataš.

„In odked ste?“ „Kraji, ge sam doma, se pravi „šteri si v nebesaj.“ „Dobro“, pravi bogataš in prešte neznanom človeki zaželeno šumo penez.

Halo, halo!

Tak se oglašamo v brezzičnom telefoni mi kmetje vtjedniki „Novine“, štere jedine zagovarjajo pravice naše krajine.

Približava se čas zadnje rate dače, ki jo moramo plačati kak svojo dužnost do države, štera z njov plača svoje nameščence, uradnike za njuvo delo. Mi kmetje, ki smo nameščeni dostakrat na jako jalovoj grüdi i s krvavimi žüli moramo obdelavati trdo grüdo, zaslužimo, da se naš glas po-

na pogreb, tudi dijakom, ki so med sprevodom prepevali Marijine pesmi, ki jih je Andrejček najrajši prepeval in še onim, ki so darovali cvetja itd., pač vsem in vsakemu prisrčni „Bog povrni!“ — Anton Pdv. Rataj, kaplan in katehet v Gornji Lendavi.

ko je božji Učenik izrekel te besede. In ko so se po tistih vročih popoldanskih urah vsi naspali in odpočili pod zavetjem senčnatih dreves, so nadaljevali pot vzdolž ob reki Jordanu.

Jezus in učenci so imeli navado, da je vsak dan eden izmed njih skrbel za skromno hrano. Tudi Jezus sam je hotel dati svojim učencem vzgled ponižnosti in bratske ljubezni in zato prav tako izvrševal to opravilo, ko je prišla vrsta nanj.

Navadno je bila njihova vsakdanja hrana jagnje, če ga je bilo dobiti. Imeli so tudi navado, da je moral jagnjetovo srce ostati za tistega, ki je prejšnji dan pripravil hrano, kot nekako priznanje tovariške požrtvovalnosti.

Nekega dne pride Jezus z učenci na kraj Mrtvega morja. Dnevno službo je imel ta dan Juda Iškarijot, in baš je pripravljaj kosilo.

Juda je bil silno lakomen na možgane, nedvomno zato, ker jih je imel sam premalo. Ko jih vidi v jagnjetovi glavi, ki jo je že razklal v dva dela, ga napade skušnjava, da bi jih sam pojedel. In skušnjava je bila tako močna, da jih je res pojedel. Takole je dejal:

Osem dni kesnej pa pošlejo g. plivanoš drugoga človeka k bogataši z naročilom, da se naj zve „posvečeno bodi tvoje ime“ iz kraja „pridi k nam tvoje kraljestvo“, i. t. d.

Gospod plivanoš vidijo, da si bogataš dobro zapomni vsa ta imena, pa nobednoga ne odpravi brez naprošeni penez, zato pošlejo šče druge neznanke z imeni do konca molitve „Očanaš“. Naslednje pa sami idejo k bogataši in ga pitajo. „Povej, dragi moj, komi si posodo peneze na mojo reč, da ti nazaj dam z intereso?“

„Prvi“ pravi bogataš, „se je zvao Oča naš. Bio je doma iz kraja „šteri si v nebesaj“. Drugi se je zvao: „Sveti se ime tvoje“ iz kraja „pridi kraljestvo tvoje“. — Tretjemi je bilo ime „Bojdi volja tvoja“ iz kraja „kak v nebesaj tak na zemli.“ In tak je bogataš povedao vse svoje dužnike do konca molitve Očanaš.“

Gda g. plivanoš vse to čujejo, se prijazno nasmejejo bogataši, šteri jih začuden pita: „Zakaj se smejete, gospod?“ „Smejem se, ka vidim, da znaš prav dobro moliti. Izgovarjajoč reči svojih dužnikov ne izgovarjaš nikaj drugoga kak molitev Gospodovo ali „Očanaš!“

Bogataš spozna, da je to vse istina, podari vso izposojeno šumo dužnikom, a za obresti si pridrži molitev „Očanaš“.

Žalibog, ka šče gnesden se najdejo takši ljudje, ki bole skrbijo za svoje telo, nego za nevmrjočo dūšo, pa se zgovarjajo, ka nemrejo te ali one krščanske dužnosti spunjavati zavolo velikij vsakdenešnji skrbij svojega imanja in bi žrtvovali par sto dinarov, samo da bi se odkupili od te sladke dūšne hrane. Takšim ljudem so te vrstice napisane v blagovolno premišljanje, nikomi pa nej v zasmeš.

Tonček.

slühne tam v centrali. Dvoje prosimo:

1. Naj se gleda na to, da küpci živine i zrnja ne bodo ravno zdaj trgali dol cene, kak se to pri nas godi. Neštérni celo, kak da bi se norca delali, pravijo, da ne potrebüjejo živine zdaj, mislijo si pa, da sledkar pod pritiskom davčnih čekov že dosta falej dobijo.

2. Drugo pa je nova stranka. Ta naj bi strebila stari kvas i napravila novo testo. Pa ponovno se krvoločni nove notri v njo vlečejo, dabi ešče dale cecali kmečko krv, ki je že itak do zadnje kaplice izmozgana. Prosimo naše trezne voditele, ki tü lejko pomagajo, da bi takšo pogübel odstranile.

Pazimo, da bo zdravo celo telo i glava. Ar če je telo zdravo, glava pa betežna, se ne da delati.

Kmet.

Pisma naših iz tujine.

La Chezine, Francija.

Prečastiti gospod urednik!

Z Marijinim sladkim imenom začnem svoj pozdrav, šteroga pošlem v svojo milo i predrago domovino, v Slov. krajino. Predvsem pozdravljam stariše, brate, nevesto, sosede i prijatelice.

Neizmerna daljava nas loči i srce mi zatrepeče po milom domačem kraji iz te mrzle tujine. Vi, preč. g. urednik, se žrtvujete s svojimi listi za nas mladino, ka ostanemo v tujini na dobroj poti. Bog Vam povrni trüde, Srce Jezušovo Vas blagoslovi. Vaši pravi krščanski listi nam prinašajo veliko veliko veselje v Francijo.

Meričnjak Terezija iz Bukovnice.

Pošta.

Cvernjak Jakob, Grad 82. Ženi Novine redno pošilamo. Mar. Lista zato ne smo, ka ne bio naročen. Odsehmao ga dobi. Gomboc Jožef, Tešanovci. Peneze sprejeli. Lopertovoj ženi bomo naprej pošilali vse. Duga je ešče zvün Škrilcovoga 63 50 Din. Poština se pa od toga zneska ešče odračuna. Jančarič Štefan, Noršinci. Vse plačano na letos, tüdi za Francijo. Vrečič Rozalija, Prosečkaves. Penez smo dozda dobili 425 Din. Dužnika, od šteroga pišeš, pa ne vemo niti imena, niti kelko je dužen. Sporoči nam. Ficko Karola domaći, Grad. Vašega Novine so prišle z Francije nazaj, prosimo za njegov novi naslov. Bunderla Štefan, Dolič 40. Sprejeli 100 Din. Prle plačali 30 Din. Kama naj obrnemo višek? Žokš Jožef, Kruplivnik. Din. 15 sprejeli. Duga je ešče 5 Din. Zato ka na posamezni naslov je 30 Din. naročnine. Kerec Anton, Otovci. Duga mate do 1. nov. 10 Din.

Zahvala.

Vsem ljubeznivim poznancom, ki so nas tolažili ob priliki smrti naše drage matere

dovice NAGY FERENCOVE

i so jo spremili na zadnjoj poti se na tom mestu najprisrčnejše zahvaljuje

Žalüjoča družina.

Banque S. Baruch et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršü vse bančne posle najkolantneje. Poštü uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-5

Sadike, vinske trte

(ceplene) sadovene divjake, korenje ameriške trte, maline, ribizle itd. lahko najbolše i najfalejše küpite pri:

„VELERASADNICI“ Janko Šarič, Petrovaradin (Srem). — Sadike od 4-10 Din komad. Cenik pošlem vsakšemu na zahtevo brezplačno!

mu da srce, priloži zraven še pošten kos kruha, in siromak gre zadovoljen naprej.

Pride ura kosila, in Jezus postreže učencem z jagnjetom. Juda Iškarijot nepotrpežljivo čaka na srce — toda nikjer ga ne vidi! Vpraša torej Učenika, kako da ga ni.

„Dragi Juda“, ga Jezus vpraša od svoje strani; „ali nisi dejal pred nekaj dnevi, da od Jordana do Mrtvega morja jagnjeta nimajo glav?“

„Res sem dejal!“ pravi Juda osramočen in v zadregi.

„Torej, dragi Juda“, se Jezus žalostno nasmehne — „kjer manjka glava, manjka tudi srce.“

Mine dan za dnevom, in Juda Iškarijot prodaja božjega Učenika za trideset denarjev.

In ko gre Jezus zvezan med svojimi krvniki, se ozre na visoko vrbo, ki mu je obsenčevala žalostno pot, in vidi izdajalskega učenca, kako visi raz drevesa: sramoval se je svoje krivice, šel je in se je obesil. Jezus žalostno povese glavo in reče:

„Kjer manjka srce, manjka tudi glava!“